

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
กับการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา
Rajamangala University of Technology Phra Nakhon
and The Performance of Educational Quality Assurance

ดวงสุดา เตโชติรส^{1*}

¹รองศาสตราจารย์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

บทคัดย่อ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครตระหนักว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา มุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อเป้าหมายการพัฒนามหาวิทยาลัย และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันทางการศึกษาระดับอุดมศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีการกำหนดนโยบาย แนวทาง และดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยได้ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก ส่งผลให้มหาวิทยาลัยได้รับการประเมินคุณภาพการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2551 โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน (สกอ.) โดยมีคะแนนเป็นอันดับ 1 ในกลุ่มของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 9 แห่ง

Abstract

RMUTP concerns that the quality assurance is an important process for the development of the educational quality, for achievement of the educational standards, and for the benefit of competition in higher education.

This paper objects to show RMUTP's policy, framework, and implementations of quality assurance in higher education which consists of internal and external quality assurance systems. The performance in educational quality assurance results RMUTP to become the best performance in the external quality assurance within the group of 9 RMUTs in academic year 2008 assessed by The Office for National Education Standards and Quality Assessment (Public Organization): ONESQA.

คำสำคัญ : การประกันคุณภาพการศึกษา

Keywords : Education Quality Assurance

* ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ratanamon@hotmail.com โทร. 02-282-9009-15 ต่อ 6084

1. บทนำ

ปัจจุบันกระแสการตื่นตัวในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาได้เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางในแวดวงการศึกษานานาชาติ อันเป็นสาเหตุจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่มีความก้าวหน้าในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ประกอบกับความคาดหวังของสังคมที่มีต่อระบบการศึกษา เป็นปัจจัยกระตุ้นให้วงการศึกษาระดับสูงถึงความจำเป็นและความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา ที่จะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ก็ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษา มีการนำข้อมูลผลการประเมินมาวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย เพื่อมุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศและได้มาตรฐานสากลเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาสังคมไทยสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ และมีส่วนเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ

2. บริบทที่เกี่ยวข้องและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา

2.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกัน

คุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก

2.2 กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2546

กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2546 ข้อ 6 ได้ให้การดำเนินการของระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวิชาและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา 9 ด้านประกอบด้วย

1. ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินงาน
2. การเรียนการสอน
3. กิจกรรมการพัฒนาบัณฑิตนักศึกษา
4. การวิจัย
5. การบริการทางวิชาการแก่สังคม
6. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
7. การบริหารและการจัดการ
8. การเงินและงบประมาณ
9. ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา

โดยมาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ

และมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก โดยได้กำหนดให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นผู้ประเมิน

2.3 ระบบคุณภาพสถาบันอุดมศึกษา

เป็นกระบวนการในการจัดการคุณภาพ ที่มีการวางแผน การควบคุม ตรวจสอบ ประเมิน และปรับปรุงการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงองค์ประกอบคุณภาพการศึกษา 9 ด้าน และจัดระบบและกลไกตลอดจนดัชนีชี้วัดคุณภาพให้มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบดังกล่าว

ตารางที่ 1 องค์ประกอบคุณภาพการศึกษา 9 ด้าน

1. ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ แผนการดำเนินงาน
การดำเนินงานตามภารกิจหลัก
2. การเรียนการสอน
3. กิจกรรมการพัฒนานิสิตนักศึกษา
4. การวิจัย
5. การบริการวิชาการแก่สังคม
6. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
การบริหารจัดการ
7. การบริหารและการจัดการ
8. การเงินและงบประมาณ
9. ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ
นำไปสู่
ผลการดำเนินงานที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

2.4 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ประกอบด้วย การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก

2.4.1 การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน (Internal Quality Assurance)

เป็นการประเมิน ติดตาม และตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษา โดยใช้วงจร PDCA (Plan-Do-Check-Act) เป็นเครื่องมือ ดำเนินการประเมินโดยบุคลากรภายในของสถานศึกษาและหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษาซึ่งก็คือ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) เป็นการควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยการควบคุมปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพ การควบคุมนี้จะเน้นที่การกำกับดูแลตนเองในทุกระดับตั้งแต่ระดับสถาบันการศึกษาไปสู่ระดับบุคคล

2. การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) เป็นการตรวจสอบผลการดำเนินการของระบบ และกลไกควบคุมคุณภาพการศึกษาภายใน ที่สถาบันการศึกษาได้จัดทำให้มีขึ้น โดยตรวจสอบว่าสถาบันการศึกษามีระบบควบคุมคุณภาพหรือไม่ มีระบบแล้วได้นำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือไม่ และมีขั้นตอนการดำเนินการที่จะทำให้เชื่อมั่นได้ว่าจะจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

3. การตรวจประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) เป็นการประเมินระดับคุณภาพของการดำเนินการในแต่ละกิจกรรม เช่น คุณภาพการจัดการศึกษา คุณภาพของนักศึกษาและผู้สำเร็จ

การศึกษา คุณภาพของงานวิจัย คุณภาพของการให้บริการทางวิชาการ เป็นต้น

รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

2.4.2 การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก (External Quality Assurance)

เป็นการประเมิน การติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษาจากภายนอก ซึ่งได้กำหนดไว้ คือ สำนักงาน

1. การตรวจสอบคุณภาพที่ผ่านกระบวนการประกันคุณภาพภายใน
2. การประเมินคุณภาพ
3. การให้การรับรอง

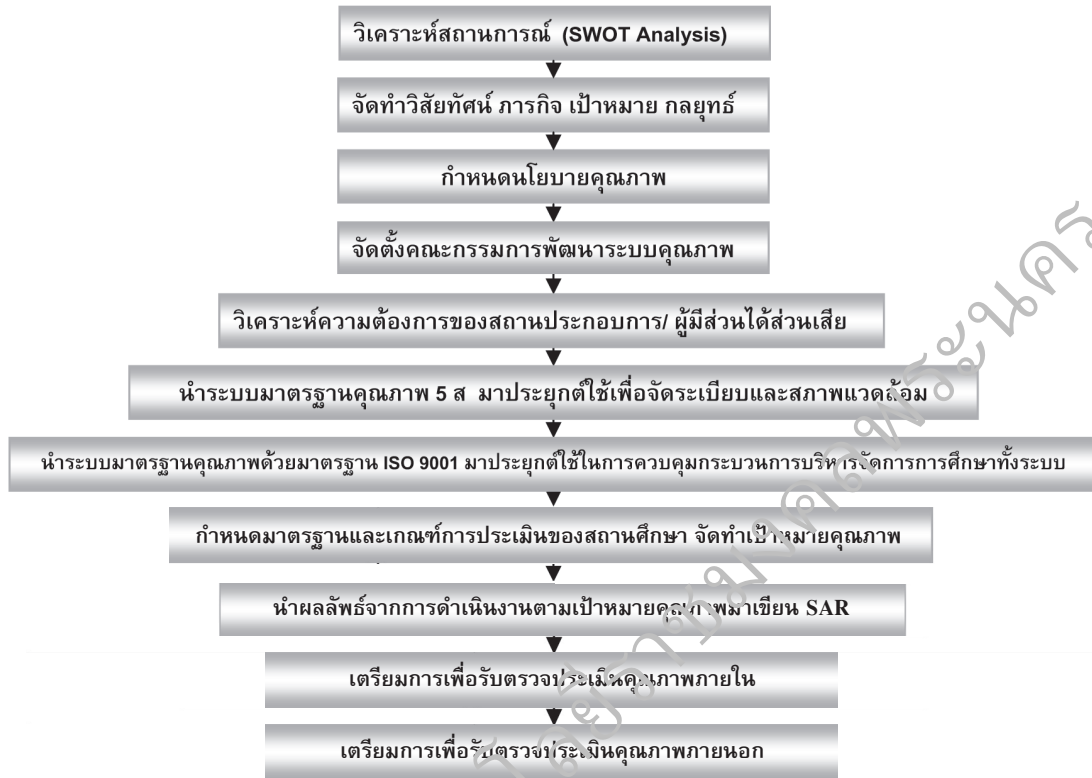
ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์เชิงเปรียบเทียบระหว่างการประกันคุณภาพภายในและภายนอก

การประกันคุณภาพภายใน	การประกันคุณภาพภายนอก
เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาโดยบุคลากรของสถาบันการศึกษา หรือโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาซึ่งมีหน้าที่กำกับดูแล	เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาโดยหน่วยงานภายนอก หรือผู้ประเมินจากภายนอก
มุ่งเน้นการตรวจสอบในด้านการดำเนินงาน เช่น มีการวางระบบงานที่มีระบบและกลไกที่ชัดเจนหรือไม่ มีการดำเนินการในด้านต่างๆ หรือไม่และอย่างไร มีการพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อใช้สนับสนุนการดำเนินงานหรือไม่	มุ่งเน้นให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาให้ดีขึ้น
มุ่งเน้นการประเมิน ปัจจัยนำเข้า (Input) และกระบวนการ (Process)	มุ่งเน้นการประเมิน ผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome)

จะเห็นได้ว่าการประกันคุณภาพภายในมีความสัมพันธ์และส่งผลไปยังการประกันคุณภาพภายนอก

3. กระบวนการประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

กระบวนการประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้กำหนดกระบวนการดังรูปที่ 1

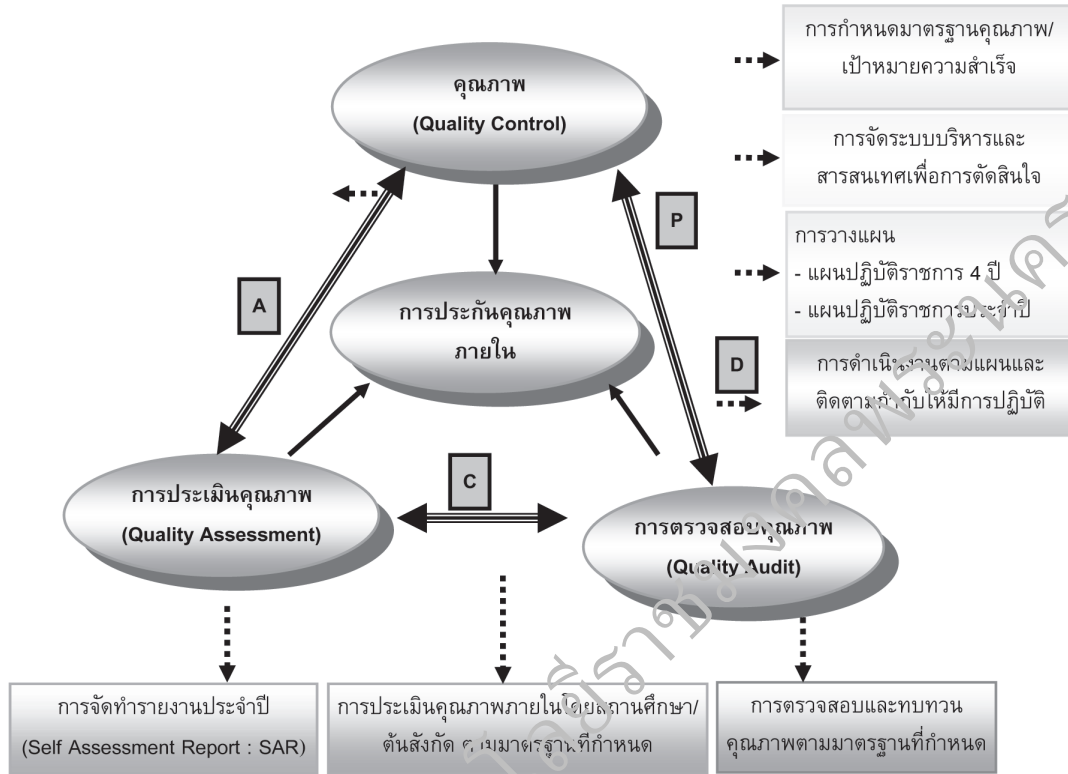
รูปที่ 1 กระบวนการประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

3.1 แนวคิดของระบบการประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

มหาวิทยาลัยได้ดำเนินกระบวนการประกันคุณภาพนี้ตามหลักการของกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2545 มาตรา 48 คือ การให้การประกันคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและไม่ทำให้ผู้ปฏิบัติรู้สึกว่า เป็นภาระงานที่เพิ่มขึ้น โดยได้วางแนวทางการประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยให้เป็น

กระบวนการที่บุคลากรทุกระดับร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายและวิธีการ การลงมือปฏิบัติในทุกขั้นตอน มีการบันทึกข้อมูลเพื่อร่วมกันตรวจสอบผลงาน การค้นหาจุดเด่นและจุดที่ต้องปรับปรุงเพื่อมุ่งหวังประสิทธิภาพ

แนวคิดที่เป็นระบบเช่นนี้จะช่วยสร้างความ เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันภายในมหาวิทยาลัย ให้เกิด ความรู้สึกว่าเป็นงานปกติ เป็นการมองและ ประเมินตนเอง ซึ่งทำให้มหาวิทยาลัยมีฐานข้อมูล ที่มั่นคงและเป็นปัจจุบัน พร้อมเสนอต่อการตรวจสอบจากหน่วยงานภายนอก ดังแสดงในรูปที่ 2

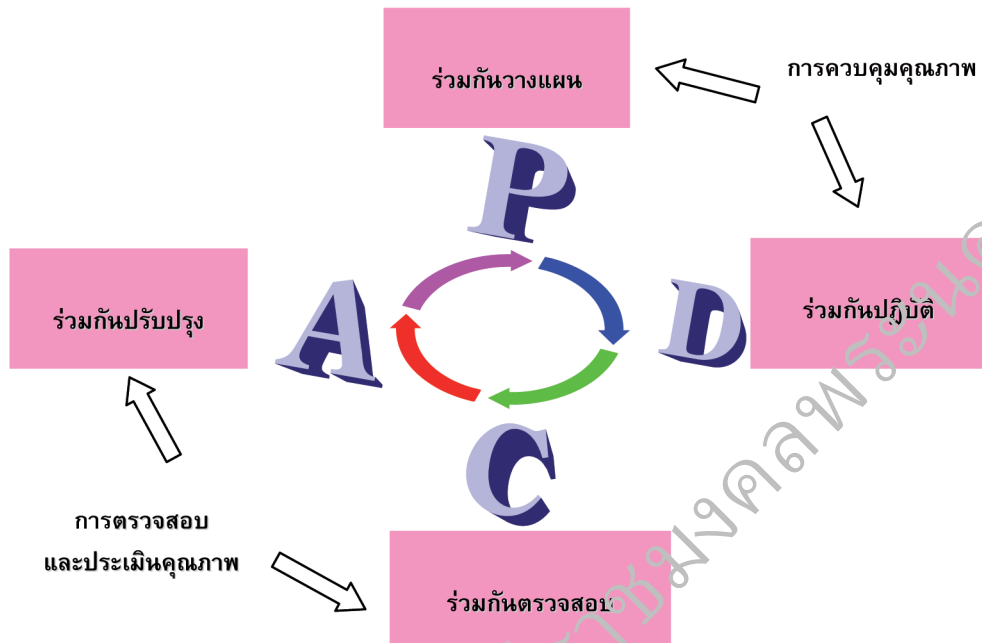

รูปที่ 2 แนวคิดของระบบการประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดของระบบการประกันคุณภาพและแนวคิดตามหลักทฤษฎี

แนวคิดเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพที่ประกอบด้วย การควบคุม และการตรวจสอบคุณภาพกับหลักการบริหารที่เป็นระบบครบวงจร (PDCA) เพื่อนำไปสู่การควบคุมคุณภาพและการ

ตรวจสอบคุณภาพ โดยดำเนินการควบคุมคุณภาพเพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยให้มีคุณภาพตามเป้าหมายและเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา สำหรับการตรวจสอบคุณภาพเป็นการดำเนินการเพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้ได้ตามเป้าหมายและพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังรูปที่ 3

รูปที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดของระบบการประกันคุณภาพและแนวคิดตามหลักการบริหาร

4. ผลการดำเนินการ

4.1 ผลการประเมินตนเองจากการประกันคุณภาพภายใน

จากการดำเนินกระบวนการประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยตามแนวทางที่กำหนดไว้ มหาวิทยาลัยมีผลการประเมินตนเองในปีการศึกษา 2551 อยู่ในระดับคะแนน 2.68 จากคะแนนเต็ม 3 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. องค์กรประกอบคุณภาพ 9 ด้าน มีคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ผลการประเมินในระดับดีมาก มีอยู่ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมการพัฒนานิสิต นักศึกษา ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเงินและงบประมาณ และด้าน

ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ ผลการประเมินอยู่ในระดับดี มีอยู่ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนการดำเนินงาน ด้านการเรียนการสอน และด้านการศึกษา เมื่อมองในเชิงระบบพบว่า KPI ในด้านกระบวนการและด้านผลผลิตอยู่ในระดับดีมาก ส่วน KPI ด้านปัจจัยนำเข้าอยู่ในระดับพอใช้

2. มาตรฐานอุดมศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายมาตรฐานพบว่า ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ใน 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต มาตรฐานด้านธรรมาภิบาลของการบริหารการอุดมศึกษา และมาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนาสังคม ผลการประเมินอยู่ในระดับดี 1 ด้าน คือ มาตรฐานด้านพันธกิจของการบริหารการอุดมศึกษา

3. องค์ประกอบคุณภาพ 9 ด้านในมุมมองของการบริหารจัดการ มีคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผลการประเมินในระดับดีมากมีอยู่ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านนักศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านกระบวนการภายใน ด้านการเงิน ผลการประเมินอยู่ในระดับดี คือ ด้านบุคลากร การเรียนรู้ และนวัตกรรม

4.1.1 ผลการดำเนินงานองค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนการดำเนินงาน

มหาวิทยาลัยได้จัดทำยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยฯ โดยได้กำหนดปรัชญา กลยุทธ์ แผนการดำเนินงาน และแผนปฏิบัติการที่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกัน และสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของประเทศและภารกิจสถาบันอุดมศึกษา มีการกำหนดตัวบ่งชี้การดำเนินงาน กำหนดเป้าหมายการดำเนินงาน และมีการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน ซึ่งจากการประเมินผลตัวบ่งชี้ของการปฏิบัติราชการประจำปี 2551 มีตัวบ่งชี้ทั้งหมด 33 ตัว ดำเนินการบรรลุตามเป้าหมาย 25 ตัว คิดเป็นร้อยละ 75.76

นอกจากนี้ ยังมีการทบทวนการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างกลยุทธ์ แผนการดำเนินงาน เป้าประสงค์ เป้าหมาย กับยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาในระดับต่าง ๆ ของรัฐโดยสม่ำเสมอในทุกปี

4.1.2 ผลการดำเนินงานองค์ประกอบที่ 2 การเรียนการสอน

มหาวิทยาลัยได้กำหนดเป้าหมายการรับ

นักศึกษาและการผลิตบัณฑิตในทุกหลักสูตร การศึกษา การพัฒนาหลักสูตรมีกระบวนการสำรวจความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยทุกหลักสูตรได้รับการรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีกิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอนแทรกอยู่ในหลักสูตร ให้อาจารย์ผู้สอนออกแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และให้มีเหมาะสมและความสอดคล้องกับ competency ของหลักสูตร รวมทั้งให้มีการวัดประเมินผลโดยเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล นอกจากนี้ มีการฝึกปฏิบัติจริง (On the Job Training) มีการประเมินผลความพึงพอใจของผู้เรียนต่อคุณภาพการสอน พฤติกรรมในการสอน สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้อื่นๆ และความเหมาะสมของสื่อและวิธีการใช้สื่อ เพื่อใช้ข้อมูลมาทบทวนปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนต่อไป

ในด้านอาจารย์ผู้สอนมหาวิทยาลัยมีสัดส่วนคุณวุฒิตำแหน่งอาจารย์ประจำ ปริญญาเอก : โท : ตรี เท่ากับ 3.23 : 76.19 : 20.58 ซึ่งต่ำกว่ามาตรฐานของอุดมศึกษา ซึ่งในประเด็นนี้มหาวิทยาลัยตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรด้านการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษา โดยได้จัดแผนพัฒนาอาจารย์ระยะ 15 ปี พร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณให้เป็นทุนการศึกษา และประสานงานกับหน่วยงานภายนอกต่าง ๆ เพื่อขอรับทุนการศึกษาต่อให้แก่อาจารย์ ตลอดจนปรับปรุงแนวทางการสรรหาบุคลากรใหม่ให้มีคุณวุฒิที่สูงขึ้น รวมไปถึงส่งเสริมให้ผู้สอนได้พัฒนาตำแหน่งทางวิชาการและสร้างผลงานวิชาการ/วิจัยอย่างต่อเนื่อง

4.1.3 ผลการดำเนินงานองค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการพัฒนานิสิตนักศึกษา

มหาวิทยาลัยมีการให้บริการนักศึกษาเริ่มตั้งแต่สำรวจความความรู้ความเข้าใจ ความต้องการของนักศึกษาใหม่ จัดตั้งอำนาจความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การส่งเสริมสุขภาพ และคุณภาพชีวิต มีอาจารย์ที่ปรึกษาคอยดูแลให้คำปรึกษาในเรื่องต่าง ๆ มีการสนับสนุนด้านทุนการศึกษา การหางานทำ จัดโครงการฝึกงานเพื่อพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาชีพ มีการดำเนินกิจกรรมนักศึกษาครบตามมาตรฐาน 5 ด้าน คือ กิจกรรมวิชาการ กิจกรรมกีฬาและส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และรักษาสีสิ่งแวดล้อม กิจกรรมนันทนาการ และกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมโดยคำนึงถึงการปลูกฝังคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

มีการประเมินคุณภาพของการให้บริการนักศึกษาใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกายภาพ ด้านการให้คำปรึกษา ด้านข้อมูลข่าวสาร และโครงการเพื่อพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาชีพ โดยการสำรวจความพึงพอใจของนักศึกษา และนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดกิจกรรมนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง

4.1.4 ผลการดำเนินงานองค์ประกอบที่ 4 การวิจัย

มหาวิทยาลัยได้พัฒนาการดำเนินงานด้านการวิจัยทั้งระบบ เริ่มจากพัฒนาระบบการบริหารงานวิจัยให้มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนามหาวิทยาลัยและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ จัดสรรงบประมาณสนับสนุนการทำวิจัยให้แก่บุคลากรทั้งสายการสอนและสายสนับสนุน พัฒนาระบบและมาตรการในการพัฒนาบุคลากรด้านการ

วิจัยรวมไปถึงระบบการสร้างขวัญและกำลังใจ และการยกย่องนักวิจัยที่มีผลงาน นอกจากนี้ ยังได้พัฒนาระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศด้านงานวิจัยเพื่อให้มีช่องทางให้ผลงานได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ ตลอดจนได้สร้างเครือข่ายเผยแพร่ผลงานวิจัยกับทั้งหน่วยงานภายในและภายนอก ให้การสนับสนุนด้านความร่วมมือของนักวิจัยระหว่างหน่วยงาน สนับสนุนในการจัดสิทธิบัตร การซื้อขายทรัพย์สินทางปัญญา คຸ້ມຄອງสิทธิของงานวิจัยให้แก่เจ้าของผลงาน

4.1.5 ผลการดำเนินงานองค์ประกอบที่ 5 การบริการวิชาการแก่สังคม

มหาวิทยาลัยมีนโยบายในการให้บริการวิชาการแก่สังคมโดยถือเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ยุทธศาสตร์หนึ่งในการพัฒนาการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย มีการบูรณาการเข้ากับภารกิจต่าง ๆ เช่น การเรียนการสอน การฝึกปฏิบัตินักศึกษาให้มีทักษะการถ่ายทอดความรู้ ดำเนินกิจกรรมศูนย์คลินิกเทคโนโลยี เพื่อให้คำปรึกษาบริการข้อมูล และถ่ายทอดเทคโนโลยี จัดตั้งศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ เพื่อสร้างผู้ประกอบการใหม่และผู้ประกอบการเต็มรูปแบบ ตรวจสอบมาตรฐาน และงานที่หารายได้เข้ามหาวิทยาลัย มีนโยบายให้ต่อยอดผลงานวิจัย มาสู่การให้บริการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีให้แก่ชุมชน ส่งเสริม ให้บุคลากรไปเป็นที่ปรึกษา คณะกรรมการของหน่วยงานภายนอก

โครงการให้บริการวิชาการของมหาวิทยาลัย ซึ่งมีกว่า 200 โครงการต่อปี ดำเนินการด้วยความหลากหลายมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน นอกจากนี้ ยังได้ดำเนินการร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก อาทิ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงาน

พัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานมาตรฐานและทดสอบฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนงาน ศูนย์สิทธิธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ เพื่อให้บริการวิชาการที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาสังคมและการพัฒนาประเทศ

4.1.6 ผลการดำเนินงานองค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

มหาวิทยาลัยได้บูรณาการกิจกรรมด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมเข้ากับการเรียนการสอน กำหนดเป้าหมายผู้เข้าร่วมกิจกรรมให้ทั้งบุคลากร นักศึกษา และชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำนุบำรุงสืบสานศิลปวัฒนธรรม มีการจัดกิจกรรมเนื่องในโอกาสเทศกาลประเพณีและวันสำคัญต่าง ๆ ของประเทศ ยกกระดับมาตรฐานการดำเนินงานด้านนี้ด้วยการจัดแสดงผลงานในต่างประเทศ และได้เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ผลงานด้วยการจัดทำวารสาร “สารรักวัฒนธรรม”

4.1.7 ผลการดำเนินงานองค์ประกอบที่ 7 การบริหารจัดการ

มหาวิทยาลัยดำเนินงานภายใต้การกำกับดูแลของสภามหาวิทยาลัย เริ่มตั้งแต่การกำหนดทิศทาง นโยบาย และการจัดทำยุทธศาสตร์ ไปจนถึงการติดตามผลการดำเนินงานโดยให้มีการรายงานผลการดำเนินงานในทุก ๆ ด้าน มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารพร้อมมีแผนพัฒนาศักยภาพผู้บริหารทุกระดับ รวมทั้งได้

จัดทำแผนพัฒนาศักยภาพบุคลากรในทุกระดับเช่นกัน และได้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการตัดสินใจเพื่อช่วยให้การดำเนินงานในทุกขั้นตอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

มีการดำเนินการเพื่อมุ่งสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้วยการจัดทำแผนจัดการความรู้ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างคลังความรู้ การให้บุคลากรได้มีโอกาสร่วมถ่ายทอด/แลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน การสร้างชุมชนนักปฏิบัติ การสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก รวมทั้งเพิ่มช่องทางการเข้าถึงความรู้ ได้แก่ การจัดฝึกอบรม/สัมมนา การพัฒนาเว็บไซต์ด้าน KM การสนับสนุนให้บุคลากรสร้าง Web Blog เพื่อเพิ่มสมรรถนะและประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากร และเป็นการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น

4.1.8 ผลการดำเนินงานองค์ประกอบที่ 8 การเงินและงบประมาณ

มหาวิทยาลัยมีการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณในทุก ๆ ปี ที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อให้เกิดผลจากการใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยดำเนินการภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการด้านการเงิน ทรัพย์สิน และงบประมาณ คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัย และสภามหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยได้พัฒนาระบบบัญชีสำเร็จรูปขึ้นเพื่อบันทึกบัญชี บันทึกข้อมูลงบประมาณและจัดทำรายงานงบประมาณ มีการสร้างระบบฐานข้อมูลทางการเงินเพื่อการตัดสินใจ และมีการวิเคราะห์สถานะทางการเงินและวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย มีการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามเป้าหมายที่รัฐบาลกำหนด และมีการตรวจติดตาม

การใช้เงินให้เป็นไปตามระเบียบ

นอกจากนี้ ยังได้มีการจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรร่วมกันทั้งระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอก โดยได้มีการวิเคราะห์ความต้องการใช้ทรัพยากรของมหาวิทยาลัยพร้อมทั้งได้จัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรกลางของมหาวิทยาลัยไว้เป็นข้อมูล

4.1.9 ผลการดำเนินงานองค์ประกอบที่ 9 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ

มหาวิทยาลัยดำเนินกระบวนการประกันคุณภาพโดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานตามภารกิจปกติอย่างต่อเนื่องโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ตามหลัก PDCA ได้จัดทำคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อชี้แจงให้บุคลากรเข้าใจในระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย และดำเนินการอย่างครบถ้วนในทุกขั้นตอนตั้งแต่ การควบคุมคุณภาพ การติดตามตรวจสอบ และการประเมินคุณภาพ และได้นำผลจากการประเมินมาใช้พัฒนา/ปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งได้จัดทำระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษา และสร้างเครือข่ายการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอก และที่สำคัญคือได้มีการให้ความรู้และทักษะการประกันคุณภาพให้แก่นักศึกษา และส่งเสริมให้นักศึกษาได้นำความรู้ไปใช้ในกิจกรรมนักศึกษาและมีการประกันคุณภาพภายในของสโมสรและชมรมของนักศึกษา

4.2 ผลการประเมินการประกันคุณภาพภายนอก

จากการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสองระดับอุดมศึกษา (ระยะครึ่งวงจร พ.ศ. 2549-

2551) ของสถาบันการศึกษาทั่วประเทศ โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จัดอยู่ในกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา กลุ่มที่ 2 ที่เน้นการบัณฑิตและพัฒนาสังคม ปรากฏผลการประเมินของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีคะแนนเท่ากับ 3.65 จากคะแนนเต็ม 4.00 เป็นอันดับที่ 1 ในกลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 9 แห่ง โดยมีผลการประเมิน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการประเมินการประกันคุณภาพภายนอกโดย สมศ.

การประเมินคุณภาพภายนอกในด้านต่าง ๆ	ระดับผลการประเมิน
1. ผลการจัดการศึกษาในภาพรวม	ดีมาก
1.1 การจัดการศึกษาด้านคุณภาพบัณฑิต	ดีมาก
1.2 การจัดการศึกษาด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์	ดี
1.3 การจัดการศึกษาด้านการบริการแก่สังคม	ดี
1.4 การจัดการศึกษาด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	ดีมาก
2. การพัฒนาสถาบันและพัฒนาบุคลากร	ดี
3. หลักสูตรและการเรียนการสอน	ดี
4. การประกันคุณภาพภายใน	ดีมาก

และเมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2552 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ได้เปิดเผยรายชื่อของสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับคะแนนสูงสุด 10 อันดับแรกจากการประเมินเพื่อจัดอันดับอุดมศึกษาไทย ปรากฏผลการประเมินของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครเป็นอันดับที่ 8 ใน 10 อันดับแรก มีคะแนนเท่ากับ 4.2935 ซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารงานของมหาวิทยาลัยมาอย่างต่อเนื่อง โดยประเมินจากองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านประสิทธิผลโดยพิจารณาจากการบริหารมหาวิทยาลัยให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนปฏิบัติราชการที่กำหนดไว้
2. ด้านคุณภาพที่ให้ความสำคัญกับการให้บริการที่มีคุณภาพของมหาวิทยาลัย และประกันคุณภาพการศึกษา
3. ด้านการพัฒนาสถาบันการศึกษา
4. ด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ

4.3 การใช้ประโยชน์จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษา

1. สะท้อนให้เห็น จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของมหาวิทยาลัย เกิดการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาที่พบ
2. ได้ข้อเสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย
3. มีการพัฒนาคุณภาพของมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง
4. มีการใช้ทรัพยากรในการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยอย่างมีประสิทธิภาพ
5. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อาทิ นักศึกษา ผู้ปกครอง ผู้ประกอบการ นายจ้างงาน และ

สาธารณชนได้รับรู้ผลการดำเนินงานและผลการประเมินคุณภาพของมหาวิทยาลัย

5. สรุป

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครตระหนักว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของมหาวิทยาลัย จากผลการดำเนินงานและผลการประเมินที่ผ่านมาได้เป็นการแสดงให้เห็นแล้วว่า มหาวิทยาลัยมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่องมุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อเป้าหมายของยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัย ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุดมศึกษาไทย ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ มีส่วนช่วยให้ประเทศก้าวสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ เสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทุก ๆ คนในมหาวิทยาลัย ที่ได้ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่เป็นอย่างดีและได้ร่วมกันกำหนดเงื่อนไขความสำเร็จของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ ดังนี้

1. ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยทุกระดับให้การสนับสนุนและให้ความเชื่อมั่นในการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง
2. มีการวางระบบงานที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพื่อเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย
3. มีการพัฒนาระบบและช่องทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่ช่วยสนับสนุนทั้งการดำเนินงานและการประมวลผลข้อมูลเพื่อการประเมินคุณภาพและสร้างระบบฐานข้อมูลที่มีประสิทธิภาพและเป็นปัจจุบัน
4. ใช้ประโยชน์จากผลการประเมินคุณภาพในการพัฒนา/ปรับปรุงด้านต่าง ๆ อย่างจริงจัง

5. ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยให้สมบูรณ์และเหมาะสมยิ่งขึ้น

6. เอกสารอ้างอิง

กิตติชัย วัฒนานันกร. 2550. เอกสารบรรยาย:

การประกันคุณภาพอุดมศึกษาระบบปัจจุบันและความท้าทายในอนาคต. การประชุมวิชาการเฉลิมพระเกียรติ 2-3 พฤศจิกายน 2550. ศูนย์การประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี. กรุงเทพมหานคร: อัดสำเนา.

มติชนออนไลน์. (2552, 23 มิถุนายน). “ก.พ.ร. ไม่สนเสียงค้าน เดินหน้าจัด 10 อันดับมหาวิทยาลัยไทย จุฬาฯ ครว่าอันดับหนึ่งตามคาด” [ออนไลน์]. ได้จาก http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1245737487&grpId=04&catid=04 [2553, พฤษภาคม 10]

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. 2551.

รายงานการประเมินตนเองประจำปีการศึกษา 2551. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2550.

คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา กรุงเทพฯ: ห้องหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ

การศึกษา (องค์การมหาชน). 2550. **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก ระดับอุดมศึกษา** (ฉบับปรับปรุง: เมษายน).

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ

การศึกษา (องค์การมหาชน). 2552. **ผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ สองสถาบันอุดมศึกษากลุ่ม 2 เน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาสังคม** (จำนวน 101 แห่ง). (จุลสารประชาคมประกันคุณภาพการศึกษา. 7 (12),3-12)